

**ZESPÓŁ SZKÓŁ EKONOMICZNYCH
im. Jana Pawła w Złotowie**

**Szkolny Program Profilaktyki
na lata 2009/2010 - 2011/2012**

Podstawa prawna:

- Rozporządzenie MENiS z dnia 26-02-2002 (Dz.U.z 2002 Nr 51, poz. 458) w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół
- Rozporządzenie MENiS z dnia 31-01-2002(Dz.U. z 2002 Nr 10, poz 96) zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół
- Rozporządzenie MENiS z dnia 31.01.2003 (Dz.U. z 2003 Nr 26, poz. 226) w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego dnia 19.08.1994
- Ustawa z dnia 26.10 1982 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- Ustawa z dnia 29.07.2005 o przeciwdziałaniu narkomanii
- Ustawa z dnia 9.11.1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
- Rządowy program „Bezpieczna i Przyjazna Szkoła” – Załącznik do uchwały nr 172/2008 Rady Ministrów z dnia 19 sierpnia 2008r.

1. Szkolny Program Profilaktyki to integralna część planu pracy szkoły i jako taki jest ściśle związany z programem wychowawczym i dydaktycznym szkoły jak i jest zgodny z podstawą programową.

2. Wizja SPP

Nasz Uczeń to dziecko zdrowe, wolne od nałogów, świadome zagrożeń płynących z używania środków odurzających jak i uzależniających. Potrafi stosownie do swojego wieku odpowiednio zachować się w sytuacjach stresowych. Kontroluje swoje emocje. Wyraża się kulturalnie, szanuje swoich kolegów, jak i dorosłych. Pomaga osobom mającym swoje problemy. Rozwija się i uczy w środowisku mu przyjaznym i rozumiejącym jego problemy.

3. Istota SPP

Profilaktyka w szkole to proces wspomaganie ucznia w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczanie i likwidowanie czynników, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowe życie (tzw. czynniki ryzyka) oraz wprowadzanie i rozwijanie czynników, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu (tzw. czynniki chroniące).

Współczesne podejście profilaktyki obejmuje 3 poziomy działań profilaktycznych:

Profilaktyka pierwszorzędowa skierowana do grup niskiego ryzyka

Ma ona 2 cele:

1. Promocja zdrowia i przedłużanie życia człowieka
2. Zapobieganie pojawianiu się problemów związanych z dysfunkcyjnym stylem życia, wyraźnie akcentuje się tutaj budowanie i rozwijanie umiejętności radzenia sobie z wymogami życia

Profilaktyka drugorzędowa (lub wczesna identyfikacja) adresowana do grup podwyższonego ryzyka. Ma na celu z jednej strony ujawnianie osób przejawiających pierwsze objawy zaburzeń oraz pomaganie im w zrozumieniu istoty problemów i wycofaniu się z dysfunkcji.

Profilaktyka trzeciorzędowa adresowana do grup wysokiego ryzyka. Rozumiana jest jako interwencja po zakończeniu pomocy terapeutyczno-rehabilitacyjnej. Ma ona na celu, z jednej strony – przeciwdziałanie nawrotowi zaburzeń, zaś z drugiej- umożliwienie takiej osobie powrotu do społeczeństwa o raz prowadzenia w nim społecznie akceptowanego trybu życia.

Gaś Z.: Szkolny program profilaktyki: istota, konstruowanie, ewaluacja.
Warszawa: MENiS. 2003.

Na wszystkich poziomach stosuje się strategię odpowiednio do wieku, rodzaju problemów i stopnia zagrożenia

Strategie informacyjne – ich celem jest dostarczenie adekwatnych, prawdziwych i aktualnych informacji o istniejących zagrożeniach i możliwościach zabezpieczania się przed nimi i tym samym umożliwienie dokonywani racjonalnego wyboru, zmianę postawy, a więc i zachowania.

Strategie edukacyjne – celem jest pomoc w rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych np. nawiązywania kontaktów z ludźmi, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów, opierania się naciskom otoczenia

Strategie alternatyw – celem jest pomoc w zaspokajaniu ważnych potrzeb (sukcesu, przynależności) oraz osiąganie satysfakcji życiowej przez stwarzanie możliwości zaangażowania się w działalność pozytywną (artystyczną, sportową społeczną)

Strategie interwencyjne – celem jest pomoc osobom mającym trudności w identyfikowaniu i rozwiązywaniu problemów oraz wspieranie w sytuacjach kryzysowych (interwencja w środowisku szkolnym i domowym ucznia, pomoc psychologiczna i pedagogiczna.

Dla właściwego organizowania profilaktyki dokonano diagnozy w oparciu o analizę:

- wyników badań ankietowych wśród uczniów prowadzonych w roku szkolnym 2007/2008 oraz 2008/2009
- rozmów i obserwacji uczniów na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych
- informacji nauczycieli o bieżących problemach wychowawczych
- rozmów z rodzicami
- dokumentacji szkolnej, w tym dzienników lekcyjnych
- analizy frekwencji
- informacji z instytucji współpracujących ze szkołą
- opinii uczniów wyrażanych m.in. przez członków SU
- frekwencji rodziców na zebraniach organizowanych przez szkołę

Ankiety przeprowadzone w roku szkolnym 2007/2008 i 2008/2009

- 46 uczniów klas II, dotyczyła problemu uzależnień i zjawiska przemocy w szkole przeprowadzona w ramach programu „Wolni od przemocy”
- 98 uczniów klas I dotyczyła kontaktu z alkoholem, przeprowadzona w ramach programu „NOE”
- ankieta dla rodziców 102- ocena wychowawczych oddziaływań szkoły, dotyczyła również przemocy i innych zagrożeń
- ankieta dla rodziców dotycząca oceny działań wychowawczych szkoły, wpływu rodziców na życie szkoły, przestrzegania praw ucznia w szkole
- ankieta dla uczniów 231 (klasy I – 92, II – 93, III – 27, IV – 19) badająca opinie uczniów na temat bezpieczeństwa w szkole, przemocy i zagrożenia używkami
- ankieta dla uczniów klas I (147) – badająca m.in. bezpieczeństwo w szkole, relacje nauczyciel- uczeń, oczekiwania wobec szkoły,
- ankieta dla uczniów 197 (klasy I – 66, klasy II – 82, klasy III – 49) - ocena atmosfery w szkole, przyczyn niskiej frekwencji, przyczyn niepowodzeń szkolnych, stopnia zadowolenia z osiągniętych wyników (rok szkolny 2007/2008)
- ankieta dla uczniów 123 (klasy I – 64, klasy II – 59) - ocena atmosfery w szkole, przyczyn niskiej frekwencji, przyczyn niepowodzeń szkolnych, stopnia zadowolenia z osiągniętych wyników (rok szkolny 2008/2009)

Ww wymienione ankiety stanowią załączniki do SzPP

Diagnoza wykazała istnienie problemów:

- palenie papierosów
- spożywanie alkoholu
- niska frekwencja
- słabe wyniki w nauce
- opuszczanie terenu szkoły w czasie zajęć lekcyjnych
- wulgaryzmy
- przemoc psychiczna
- kontakt z narkotykami

Na koniec roku szkolnego Szkolny Program Profilaktyki będzie podlegał ewaluacji.

4. Cele SPP:

- tworzenie ciepłej i bezpiecznej atmosfery w szkole
- wzmacnianie poczucia własnej wartości
- kształtowanie umiejętności psychospołecznych z uwzględnieniem prawidłowej komunikacji, rozwiązywania konfliktów, asertywności i radzenia sobie ze stresem
- zapobieganie zachowaniom agresywnym i przemocy psychicznej
- propagowanie zdrowego stylu życia i wzbudzanie poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie i zdrowie innych
- wyposażenie uczniów w podstawowy zasób wiedzy o uzależnieniach i możliwościach uzyskania pomocy
- motywowanie do nauki jako czynnika chroniącego przed zachowaniami ryzykownymi
- tworzenie warunków współpracy nauczycieli, rodziców i uczniów
- rozwijanie i doskonalenie kompetencji wychowawczych (nauczyciele, rodzice)
- preferowanie świata wartości bliskich Patronowi Szkoły

Cel szczegółowy	Sposoby realizacji	Osoby prowadzące i odpowiedzialne
I. Zapobieganie nałogom: alkohol, nikotyna, narkotyki, patologiom społecznym i zagrożeniom cywilizacyjnym	1. Pogadanki o szkodliwości nałogów; wskazywanie mechanizmów wchodzenia w uzależnienie, zdrowotnych i społecznych skutków oraz możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy. Do wykorzystania bogata oferta filmów edukacyjnych ze szkolnej biblioteki: <ul style="list-style-type: none"> - „Nikotyna – legalny narkotyk”, - „Palenie tytoniu a fizjologia człowieka” - „Alkohol – droga donikąd”, - „Alkohol i narkotyki. Pomyśl zanim będzie za późno” - „Narkotyki halucynogenne, a organizm człowieka” - „Marihuana a organizm człowieka.”, - „Kokaina i amfetamina a organizm człowieka”, - „Epitafium dla narkomana” , - cykl filmów „Lekcje wychowawcze na DVD” - cykl filmów „Lekcje pokory (problematyka alkoholizmu, narkomanii, przemocy, sekt, uzależnienia od gier) - audiowizualne materiały edukacyjno-szkoleniowe Komendy Głównej Policji i Centrum Edukacji 	wychowawcy pedagog , biolog

	<p>Sukcesywnie wyposaża nie biblioteki szkolnej w fachowe materiały dotyczące profilaktyki, kompletowanie filmów dydaktycznych z zakresu uzależnień</p> <p>2. Warsztaty klasowe dotyczące uzależnień prowadzone metodami psychoaktywnymi</p> <p>3. Program profilaktyczny NOE dla klas pierwszych finansowany ze środków GKRPA</p> <p>4. Program „Stop narkotykom” (w miarę posiadanych środków)</p> <p>5. Spotkania ze specjalistami ds. nieletnich – omówienie ustaw o przeciwdziałaniu narkomanii i postępowaniu w sprawach nieletnich (kl.I)</p> <p>6. Współpraca ze specjalistami ds. nieletnich z Komendy Powiatowej Policji w Złotowie</p> <p>7. Pogadanka specjalistów ds. nieletnich dla rodziców uczniów klas pierwszych – omówienie zagrożeń wśród młodzieży głównie zagrożeń narkomanią</p> <p>8. Zwiększenie czujności w czasie pełnienia dyżurów nauczycieli – zwłaszcza w toaletach i szatniach, bezwzględnie przestrzegać ich wypełniania</p> <p>9. Monitorowanie szkoły drogą elektroniczną</p> <p>10. Realizacja procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia przestępczością i demoralizacją</p> <p>11. Aktywne włączanie Samorządu Uczniowskiego do realizacji SPP: - współodpowiedzialność za podejmowane w szkole działania w zakresie profilaktyki - prawo do zgłaszania swoich pomysłów - obowiązki, zadania do wykonania</p> <p>12. Walka z nikotynizmem na terenie szkoły: - pogadanki - prezentacja filmów edukacyjnych</p>	<p>Terapeuci z Ośrodka Psychoterapii Psychodynamicznej w Bydgoszczy</p> <p>dyrektor, pedagog</p> <p>terapeuci</p> <p>pedagog, policjant</p> <p>dyrektor, pedagog</p> <p>przedstawiciele policji</p> <p>wszyscy nauczyciele</p> <p>pedagog, nauczyciele</p> <p>opiekun Samorządu Uczniowskiego</p>
--	--	---

	<p>20. Egzekwowanie zakazu opuszczania terenu szkoły w czasie zajęć lekcyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przyjęcie do wiadomości, potwierdzone podpisem, treści zarządzenia dyrektora szkoły o zakazie opuszczania terenu szkoły w czasie zajęć lekcyjnych - utrata prawa do korzystania ze „szczęśliwego numerka” w przypadku opuszczenia terenu szkoły: <ul style="list-style-type: none"> * 1-y raz na okres jednego miesiąca, * kolejny – na semestr 	<p>dyrektor, nauczyciele</p>
<p>II. Zapobieganie zachowaniom agresywnym wśród uczniów</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tworzenie przyjaźnie wspierającego klimatu społecznego w szkole 2. Realizacja tematyki agresji i przemocy (fizycznej i psychicznej) – pogadanki, możliwość wykorzystania filmów, np. „Przemoc i agresja – jak się im przeciwstawiać?” „Oni” 3. Realizacja programu „Wolni od przemocy” (w miarę posiadanych środków) 4. Zwiększenie czujności w czasie pełnienia dyżurów oraz nadzoru w czasie zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych 5. Szybkie i jednolite reagowanie na wszelkie przejawy agresji 6. Realizacja programu „Jak żyć z ludźmi” – kształtowanie umiejętności interpersonalnych 7. Pogadanka na temat asertywności – wykorzystanie filmu „Asertywność- sztuka bycia sobą” 8. Realizacja programu „Stres pod kontrolą” dla maturzystów 9. „Twój język świadczy o Tobie” – uczulanie na kulturę języka, walka z wulgaryzmami, brutalizmami i kolokwializmami 10. „ W labiryncie dobrych manier” czyli uczenie szacunku dla starszych 	<p>wszyscy</p> <p>wychowawcy , pedagog</p> <p>terapeuci z Agencji Profilaktyki i Terapii Uzależnień</p> <p>nauczyciele</p> <p>wszyscy</p> <p>nauczyciele posiadający uprawnienia</p> <p>wychowawcy, pedagog</p> <p>pedagog</p> <p>wszyscy</p> <p>wszyscy</p>

<p>III. Promocja zdrowia</p>	<p>i rówieśników</p> <p>11. Wskazywanie uczniom sposobów pożytecznego spędzania czasu wolnego (realizacja swoich zainteresowań i pasji, praca na zasadzie wolontariatu)</p> <p>1. Propagowanie wśród uczniów zasad racjonalnego odżywiania się: - pogadanki - organizacja w szkole Dnia Zdrowego Odżywiania - problemy anoreksji i bulimii</p> <p>2. Promowanie dbałości o rozwój fizyczny: - wycieczki - szkolne rozgrywki sportowe - Szkolny Dzień Sportu - pozalekcyjne zajęcia sportowe (piłka siatkowa, koszykowa, nożna, zajęcia z aerobiku) - możliwość korzystania z siłowni - zachęcanie do aktywnego spędzania wolnego czasu</p> <p>3. Informowanie o zdrowym stylu życia i cywilizacyjnych zagrożeniach</p> <p>4. Pogadanki z udziałem zaproszonych gości (prelekcja dotycząca chorób przenoszonych drogą płciową)</p> <p>5. Wskazywanie zalet szczepień ochronnych - profilaktyka grypy A/H1N1 – informacje dla rodziców i uczniów - profilaktyka epidemii występujących w danym czasie</p> <p>6. Profilaktyka raka piersi – „Samobadanie to zapobieganie” - warsztaty Realizacja programu „Różowa wstążeczka”</p> <p>7. Profilaktyka AIDS: -kształtowanie poczucia odpowiedzialności za siebie i innych, - dostarczenie wiedzy o zachowaniach ryzykownych – pogadanki z wykorzystaniem filmów o tematyce AIDS:</p>	<p>nauczyciele</p> <p>nauczyciele biologii, pielęgniarka, koordynator zdrowia</p> <p>wychowawcy</p> <p>wychowawcy, nauczyciele w-f</p> <p>lekarz specjalista</p> <p>nauczyciele biologii, pielęgniarka</p> <p>nauczyciele biologii pielęgniarka</p> <p>pracownicy Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej posiadający certyfikaty pielęgniarka, biolog, pedagog</p>
-------------------------------------	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> * „AIDS – wszystko, co powinienes wiedziec”, * „AIDS. Jak go uniknac” * „Jestem chory na AIDS”, - edukowanie mlodzięzowych liderów zdrowia w zakresie HIV/AIDS i prowadzenie przez nich szkoleń wśród uczniów - zachęcanie do udziału w konkursach wiedzy o AIDS - konkurs z okazji obchodów Światowego Dnia AIDS - gromadzenie i udostępnianie materiałów o AIDS w bibliotece i czyteln <p>8. Kształtowanie świadomości ekologicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> - udział uczniów w konkursach wiedzy o tematyce ekologicznej - udział uczniów w akcji „Sprzątanie Świata” - udział uczniów w segregacji surowców wtórnych - spotkania młodych ekologów podczas EEM - działanie koła LOP-u – „Młodzi Ekolodzy” <p>8. Propaganda wizualna (gazetki promujące zdrowy styl życia) - 1 raz w miesiącu – wyznaczone klasy</p>	<p>opiekun koła LOP-u, nauczyciele biologii</p> <p>wychowawca danej klasy</p>
<p>IV. Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pogadanki na temat trudności szkolnych i sposobów ich przewycięzania 2. Zorganizowanie pomocy koleżeńskiej 3. Stała poprawa stosunków na linii uczeń-nauczyciel 4. Dyżury konsultacyjne nauczycieli 5. Uatrakcyjnianie zajęć lekcyjnych w celu zainteresowania nimi uczniów 6. Współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w zakresie diagnozowania problemów szkolnych i osobistych ucznia 7. Organizowanie zajęć pozalekcyjnych i kółek zainteresowań (w miarę możliwości) 8. Dni adaptacyjne dla uczniów klas pierwszych (2 tyg.) 	<p>wychowawcy, pedagog</p> <p>wychowawcy</p> <p>nauczyciele</p> <p>nauczyciele</p> <p>pedagog dyrektor, nauczyciele</p> <p>wychowawcy</p>

V. Przygotowanie do pełnienia ról społecznych w dorosłym życiu	<p>9. Bieżące informowanie rodziców o niepowodzeniach szkolnych wychowanków</p>	<p>pedagog wychowawcy</p>	
	<p>10. Monitorowanie frekwencji uczniów: - systematyczna miesięczna analiza frekwencji uczniów- nagradzanie klasy za najlepszą frekwencję dniem bez pytania - indywidualne rozmowy z uczniami o niskiej frekwencji i ich rodzicami - wyróżnienie nagrodami książkowymi uczniów o 100% frekwencji - nagroda dyrektora dla klasy, która uzyska najlepszą roczną frekwencję - klasa z najgorszą frekwencją w semestrze – nie weźmie udziału w wycieczkach</p>	<p>wychowawcy, dyrektor</p>	
	<p>11. Organizowanie dodatkowych spotkań z rodzicami w przypadku pojawienia się problemów w nauce i wychowawczych</p>	<p>dyrektor, wychowawcy</p>	
	<p>1. Zajęcia WDŻ przygotowujące do roli męża, żony, rodzica.</p>	<p>nauczyciel WDŻ</p>	
	<p>2. Zajęcia kształtujące postawy prospołeczne w ramach lekcji WOS, historii, j. polskiego, przygotowujące do roli członka społeczności. Spotkania z przedstawicielami IPN – kształtowanie postaw obywatelskich</p>	<p>poloniści nauczyciel historii, WOS-u wychowawcy</p>	
	<p>3. Przybliżanie młodzieży świata wartości bliskich Patronowi Szkoły. Obchody Dnia Patrona</p>	<p>wychowawcy, ksiądz</p>	
	<p>4. Realizacja Wewnętrznej Szkoły Systemu Doradztwa Zawodowego</p>	<p>wychowawcy, pedagog, dyrekcja</p>	

Opracował zespół w składzie:

1. Grażyna Plutowska – przewodnicząca
2. Anna Łutczyk - Pezała
3. Magdalena Gorczyńska
4. Anna Graj – Śliga
5. Joanna Maniak
6. Joanna Skiera
7. Anna Sobiesiak
8. Anna Wilczyńska